

Крохін С.В., Шалдуга Л.В.

Державний біотехнологічний університет

**ЕКСПЕРТНА ОЦІНКА ҐРУНТІВ ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ ТОВ
«УНІРЕМ-АГРО ПЛЮС» КРИНИЧАНСЬКОГО РАЙОНУ
ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

The paper presents the results of studies conducted on the expert assessment of soils of "Unirem-Agro Plus" LLC of the Krynychan district of the Dnipropetrovsk region.

Одним з важливих природних компонентів, що оточують нас і мають величезне значення для забезпечення життєдіяльності людства, є ґрунт. Стан продуктивних ґрунтів зобов'язаний бути об'єктом пильної уваги власників земельних ділянок і землекористувачів. Тому агрохімічне обстеження ґрунтів має проводитися на регулярній основі [1].

У сучасних умовах ведення господарства важливу роль відіграє отримання високого прибутку за найменших витрат на виробництво і досить важливим є питання збереження, поліпшення та підвищення родючості ґрунтового покриву [2].

Щоб забезпечити якісне управління процесами експлуатації ґрунтових ресурсів, необхідні нові інструменти для оцінки його ефективності. А тому вкрай необхідне точне визначення поняття «якість ґрунту» та розробка методик, системи критеріїв, які його визначають [3].

Мета роботи — порівняти методики оцінки ґрунтів та обґрунтувати доцільність використання оптично-графічного методу, як методу проведення експертної оцінки ґрунтів.

Мета роботи ваизначила такі завдання:

- обстежити ґрунтовий покрив ТОВ «Унірем-Агро Плюс»;
- за отриманими даними провести розрахунки з установлення агрохімічного бала, бала бонітету та експертно-оцінного бала;
- порівняти методики оцінки ґрунтів;
- обґрунтувати доцільність використання оптично-графічного методу.

Дослідження ґрунтів проводили за загальноприйнятими методиками згідно з ДСТУ: уміст загального гумусу методом І.І. Тюріна (ДСТУ 4289:2004); уміст лужногідролізованого азоту за Корнфілдом; уміст рухомих сполук фосфору та обмінного калію за Чиріковим (ДСТУ 4115-2002); визначення рН ґрунту (ДСТУ ISO 10390:2007); методи агрохімічних досліджень; удосконалений метод бонітування ґрунтів (за ННЦ ІГА); метод експертної грошової оцінки земель.

У результаті проведення досліджень на території господарства ТОВ «Унірем-Агро Плюс» було встановлено, що забезпечення ґрунтів гумусом у середньому становить близько 3,4% (підвищений вміст). Забезпеченість обмінним калієм ґрунтів досліджуваного господарства є підвищеною та високою, а також трапляються ділянки з дуже високим його вмістом. Так, уміст

калію для елементарних ділянок з високою забезпеченістю складає 12,1-18,0 мг/100 г ґрунту, а з підвищеною – 8,2-12 мг/100 г ґрунту. Забезпеченість рухомим фосфором є, здебільшого, середньою та підвищеною і відповідно коливається в межах 5,1-10,0 мг/100 г ґрунту та 10,1-15,0 мг/100 г ґрунту. Найнижча забезпеченість ґрунтів господарства лужногідролізічним азотом. Уміст коливається в межах 10,1-15,0 мг/100 г ґрунту, що відповідає низькій забезпеченості. Реакція ґрунтового середовища відповідає нейтральній, або близькій до неї – 6,1-7,0 та 5,6-6,0 відповідно, що є оптимальним значенням для рослин.

Щодо оцінки якості ґрунтів, то її проводять агроекологічним методом з використанням показників, що характеризують їх основні властивості і виражаються в балах. За 100 балів береться еталонний ґрунт із найвищим значенням показників його властивостей. Інші ґрунти отримують оцінку відносно еталону [4].

Еколого-агрохімічна паспортизація полів і земельних ділянок здійснюється з використанням матеріалів якісної оцінки (бонітування) ґрунтів і показників їхнього санітарно-гігієнічного стану. Показником якості або еколого-агрохімічного стану ґрунту є бонітет, виражений у балах.

Більшість методик бонітування ґрунтів, використовуючи за основні критерії властивості ґрунтів або врожай культур, оцінюють лише продуктивну функцію ґрунтів. Така оцінка не дає уявлення про стійкість ґрунтів до антропогенних або природних впливів, їхню здатність пом'якшувати аномальні (руйнівні) впливи вологи, температури, забруднення, не допускати ерозійних явищ і залучення значних мас твердого і рідкого стоку в міграцію, зберігати характерні параметри, режими, потоки, різного роду обмінні процеси і загалом життєвий комфорт для живої фази, її біорізноманіття.

Отже, найкращим для комплексної оцінки якості ґрунтів на землях сільськогосподарського призначення є оптично-графічний метод, який враховує сукупність основних властивостей, що характеризують здатність ґрунту забезпечувати потребу рослин в елементах живлення та забезпечення вологою в умовах навколишнього середовища.

Список використаних джерел:

1. Журнал Пропозиція: Забезпеченість ґрунтів України доступними рослинам формами елементів живлення. URL: <https://propozitsiya.com/ua/zabezpechenist-gruntiv-ukrayini-dostupnimi-roslinam-formami-elementiv-zhivlennya> (дата звернення 10.12.2018).
2. Роман Б.В. Вміст гумусу у ґрунтах Харківської області / Б.В. Роман, В. Г. Десенко, О.І. Волков, Ю.М. Кумпан, М. К. Глущенко, Т. О. Гринченко // Вісник ХНАУ, - 2009. - № 1. – С. 167-172
3. Крохін С.В. Гумус і структурний стан чорноземів Хомутовського степу залежно від тривалості та інтенсивності с.-г. використання / С.В. Крохін // Агрохімія і ґрунтознавство: міжвідом. темат. наук. зб. кн..2 - Київ, Харків, 2002 - С. 99-101
4. Дегтярьов В.В., Крохін С.В., Жернова О.С. Родючість чорноземів залежно від антропогенного впливу, вісник ХНАУ, 2010. Т.4 С. 11-16.